

TÜRK VETERİNER HEKİMLER BİRLİĞİ İstanbul Veteriner Hekimler Odası

4 Nisan Dünya Sokak Hayvanları Günü Basın Açıklaması

Hollanda'daki sokak hayvanı vakıflarının girişimleri sonucunda 4 Nisan günü, "Dünya Sokak Hayvanları Günü" olarak belirlenmiştir. Bu özel günde, sokak hayvanlarının yaşadıkları sorunlara ve bu sorunların çözümlerine dikkat çekmek amacıyla, 2010 yılından itibaren sivil toplum örgütleri tarafından çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Öncelikle sokakların köpek üretmediği ve bu sorunun insan eliyle yaratıldığı gerçeğinden hareketle, yine sorunu yaratanların çabalarıyla bu hayvanların ihtiyaçlarının karşılanması, refahının sağlanması ve en insani yaklaşımla popülasyonun yönetilmesi noktasında hepimizin ortaklaşması gerekmektedir.

Değişen yaşam koşulları, kalabalık şehirler, insan atıklarının fazlalaşması ve bilinçsiz besleme, konuyu her geçen gün daha karmaşık hale getirmekte, artan popülasyon konusunda sadece hayvan seven ve sevmeyen tarafların tepkilerine göre tavır alınması nedeniyle, çözüm konusunda gerçekçi adımlar atılamamaktadır.

Tam da yerel yönetimler seçiminin hemen sonrasına denk gelmesi, sahihsiz hayvanlar sorununu ortaya koymak için çok uygun bir zaman olmuştur. 2004 yılında yayınlanan 5199 sayılı kanunla sahihsiz hayvanlar konusundaki uygulamaların sorumluluğu, yerel yönetimlere ve il özel idarelerine verilmiştir. Ancak yasanın çıktığı tarihten bu yana, bazen belediye başkanlarının tutumu, bazen bütçe yetersizliği ve bazen de farklı nedenlerle, yerel yönetimler görevlerini tam olarak yerine getirmemiştir.

Aynı kanunda 2021 yılında yapılan revizyonla, önemli bir adım atılmış belediyelerin eksiklerini tamamlamaları için süre verilmiştir. Günümüz itibarıyla Türkiye'de büyükşehir, il ve ilçe olmak üzere toplam 1003 belediye varken, yalnızca 300'ünde hayvan bakımevi bulunmaktadır. Oysa 5199 sayılı kanundaki revizyonla Geçici Madde 4 – (Ek:9/7/2021-7332/16 md.) "Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür." ve "Belediyeler hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz." hükümleri yer almaktadır. Buna rağmen, yerel yönetimlerin konuyla ilgili yeterli çaba içerisinde olmadıkları ve kanunda açıkça belirtilen görevi yerine getirmediği görülmektedir. Bu da demek oluyor ki, 31 Mart 2024 tarihinde yapılan seçimlerde belediyeleri kazanan başkanları, önemli bir görev daha beklemektedir.

Sokak hayvanı popülasyonundaki artış, toplumda gerçekten bir kırılma yaratmıştır. Korku duyan vatandaşları anlayışla karşılamak gerekiyor. Sürü halinde yaşayan köpekler, saldırgan olmasalar bile insanları korkutabilirler, bu son derece olağan bir durumdur. Bu nedenle popülasyon yönetimi mutlaka yapılmalıdır. Ancak ve maalesef kısırlaştırılmadan kırsala atılan (!) köpekler hem sürüleştirmekte, hem tekrar kentlere geri dönebilmekte, hem de yaban hayatında olumsuz etkiler yaratabilmektedir.

TÜRK VETERİNER HEKİMLER BİRLİĞİ İstanbul Veteriner Hekimler Odası

Artan bu popülasyon, her şeyden önce hayvan refahına da aykırıdır. Sokaklarda olumsuz şartlarda yaşamaya mahkum bırakılan hayvanlar, çok sık üremekte, yavrular yetersiz beslenme nedeniyle hastalanarak ölmekte, bir şekilde hayata tutunanlar da hastalık, açlık, trafik kazaları ve değişen iklim koşullarına karşı yaşam mücadelesi vermektedir. Objektif ve samimi bir yaklaşımla bunu söyleyebiliriz ki; insan eliyle yarattığımız bir sorunun asıl mağdurları hayvanlar olmuştur.

Yerel yönetimler için en önemli sorun, bütçe planlaması olarak ortaya çıkmaktadır. İhtiyacı olan belediyelere bakımevlerini inşa edebilmeleri için, sadece bu amaçla kullanabilecekleri uygun krediler sağlanmalı ve teşvikler verilmelidir. Avrupa Birliği projeleri ve özel sektörün sosyal sorumluluk projeleri olarak ayrılan bütçelerden yararlanılması, sorunun çözümünü kolaylaştıran uygun adımlar olacaktır.

Sahipsiz hayvan bakımevi ve barınakların tanımları ve standartları; kanun ve yönetmeliklerle ayrıntılı olarak belirlenmeli, çevre ve yaban hayatı, insan ve hayvan sağlığı gözetilerek inşa edilmelidirler.

Ayrıca bakımevi ve barınaklar, acil hayvan nakil ve toplama araçları, hayvanların yakalanma şekli, insan ve hayvan refahı ve sağlığına, iş sağlığı ve güvenliğine uygun standartlarda olmalıdır. Sahipsiz hayvanlarının kısırlaştırılması, aşılanması, kayıt altına alınması, hasta ve yaralıların tedavi edilmesi, beslenmesi ve sahiplendirilmesi, sahiplendirilemeyenlerin ise alındıkları yere geri bırakılması işlemleri aksatılmadan yapılmalıdır.

Belediyelerde Veteriner İşleri Müdürlüğü, kurulması zorunlu müdürlükler içerisinde yer almalıdır. Yeterli veteriner hekim ve hayvan sağlığı yardımcı personeli istihdamının yanında, diğer personelin de özel eğitimli olmasına dikkat edilmelidir. Belediyelerin ekonomik kaynakları ve sahip olunan imkanlar yalnızca sahipsiz hayvanlar için kullanılmalı, meslektaşlarımıza bu ve benzeri hiçbir şekilde baskı yapılmamalıdır. Büyükşehirlerde mutlaka, Veteriner Halk Sağlığı Daire Başkanlığı kurulmalıdır.

Ülke çapında "kısırlaştırma seferberliğine" acilen başlanılmalı, toplumu bilgilendirmek ve desteğini almak için kamu spotları hazırlanmalıdır.

Sahipli hayvanların, mikroçip uygulanarak kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması işlemleri, yasal süre sınırlaması nedeniyle yarım kaldı ve amacına ulaşamadı. Kanunda revizyona gidilerek, henüz sisteme kayıt edilemeyen ev hayvanları için uygulama tekrar başlatılmalı ve süreç biran önce tamamlanmalıdır. Ev hayvanı sahiplenmeye belli kurallar getirilmeli, sokağa terk edenlere ağır yaptırımlar uygulanmalı, kaçak hayvan girişı ve kayıt dışı üretimin önüne geçilmelidir. Toplumda farkındalık oluşturarak, satın almak yerine sahiplenmenin özendirilmesi amacıyla, sosyal içerikli çalışmalar aralıksız devam etmelidir. Giderek daha da büyüyen sahipsiz hayvan sorunu üzerinden yapılan; ekonomik, sosyal, siyasal ve psikolojik her türlü istismarı engellemek için gerekli önlemler bir an önce alınmalıdır.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği, İstanbul Veteriner Hekimler Odası olarak ilginize teşekkür ediyor, sahipsiz hayvanlarla ilgili mevcut sorunların çözüm merkezinin, veteriner hekimlik mesleği olduğunu bir kez daha hatırlatıyoruz.

Saygılarımızla.